

Det är i handeln det händer

Inom handeln har man nu cirka fem månader på sig att slipa till regelverk gällande sin kontanthantering och få eventuella nya rutiner att fungera, skriver Pia Karlsson.

Under hösten 2015 kommer det största sedelbytet i svensk historia ske, då Riksbanken skall byta ut ett antal sedlar. Vi kommer att möta en ny 20-kronorssedel, en ny 50-kronorssedel, en ny 500-kronorssedel samt en ny 1000-kronorssedel. Dessutom kommer en ny sedel att se dagens ljus, nämligen en 200-kronorssedel.

Det ska bli spännande att få möta de nya sedlarna, och extra spännande för svensk handel, det är nämligen då sedelbytet sker. Frågan är om man inom handeln är införstådd med vad detta innebär? Är butikerna rustade för detta sedelbyte? Har man sett över sina rutiner gällande kontanthantering? Är personalen medveten om att de förmodligen kommer att få hantera större mängder med kontanter än vad de normalt är vana att hantera? Och inte minst, hur påverkar detta rånrisken?

Jag har arbetat i många år med svinn och säkerhetsfrågor inom handel och utgår gärna från Svensk Handels 13-punktslista då jag tycker att det är en bra plattform för säkerhetsarbetet. Och nu är det mer aktuellt än någonsin. Inom handeln har man

Under hösten 2015 kommer det största sedelbytet i svensk historia ske, då Riksbanken skall byta ut ett antal sedlar. Vi kommer att möta en ny 20-kronorssedel, en ny 50-kronorssedel, en ny 500-kronorssedel samt en ny 1000-kronorssedel, skriver Pia Karlsson.

FOTO: ANDERS WIKLUND/TT

nu cirka fem månader på sig att slipa till regelverk gällande sin kontanthantering och få eventuella nya rutiner att fungera. Därefter inträder semesterperioden och sedan, ja då är hösten och sedelbytet i full gång. Så det gäller att sätta fart. Nedan följer några av de viktigaste delarna för att få en säker kontanthantering och göra butiken mindre attraktiv som rån objekt.

Mitt förslag är att man bör se över hur kontanterna i butiken exponeras. Kassalådan ska inte innehålla mer kontanter än växelkassan kräver. Resterande kontanter skall låsas eller bort från kassan. I de slutna kassasystemen är detta inte ett problem om bara systemet är uppgraderat och klart för de nya sedlarna. Butiker som använder rörpost eller sedelboxar berörs

över huvud taget inte av att det kommer nya sedlar. Här gäller det bara att ha bra rutiner och skicka eller boxa pengar ofta, och givetvis då kunderna ser detta. Här råder det dessvärre ett missförstånd då många tror att det är säkrare att skicka eller boxa när det inte finns några kunder i närheten. Men om inte kunderna ser att pengarna försvinner kommer de givetvis att tro att det

finns gott om kontanter i kassan. Då ökar också rånrisken. Därför är det viktigt att butiken visar att kontanterna är låsta eller försvinner från kassan.

Växelkassan ska också hanteras säkert. Helst ska växelkassan finnas i ett säkerhetsskåp i nära anslutning till kassan. Om kontanter transporteras från exempelvis ett kassaräkningsrum ska den finnas i en avsedd väska och man är helst vara två personer vid växlingstillfället. Kassalådor transporteras bara när butiken är stängd. Endast före öppning och efter stängning av butiken. Kassan ska räknas i ett för ändamålet avsett rum utan insyn och med extra lås på dörren. Det är också här kassaskåpet skall stå.

Det optimala sättet att banka butikens pengar är givetvis via ett värdetransportföretag som hämtar pengarna. Då detta inte är möjligt och butiken själv transporterar sina pengar gäller det att ha en väl genomtänkt rutin som bland annat innebär att det sker vid olika tidpunkter. Och givetvis att penningtransporten inte görs av en person utan av två personer. Det här är bara en liten men oerhört viktig del i säkerhetsarbetet när det gäller butikernas kontanthantering.

Pia Karlsson
Säkerhetskonsult